

MINISTERUL JUSTIȚIEI

NOTĂ cu privire la Parchetul Național Anticorupție

1. Adoptarea Ordonanței de urgență privind Parchetul Național Anticorupție s-a impus ca un obiectiv imediat, de importanță maximă în procesul de aderare atât la Uniunea Europeană cât mai ales la NATO, deoarece:

- în perspectiva Summit-ului NATO de la Praga, din noiembrie 2002, s-au formulat deja propunerile și măsurile de acțiuni concrete ale Guvernului României pentru accelerarea aderării la NATO, între care un loc principal îl ocupă lupta împotriva corupției. Parchetul Național Anticorupție reprezintă una dintre măsurile fundamentale în îndeplinirea acestui obiectiv, iar calendarul înființării sale este următorul: 30 martie – data limită a adoptării actului normativ de înființare și 30 septembrie – momentul începerii funcționării efective;
- în Programul Național de Aderare a României la UE, precum și în calendarele și planurile de acțiune pe termen scurt, ne-am asumat față de instituțiile europene sarcina de a asigura funcționarea Parchetului Național Anticorupție până în luna septembrie.

În raport cu aceste priorități s-a impus adoptarea unei Ordonanțe de urgență, care are forța juridică a unei legi, putând fi emisă inclusiv în domeniul legilor organice. Ordonanța de urgență urmează să fie dezbătută în Parlament și să primească votul acestuia.

De altfel, emiterea unei ordonanțe de urgență, care să intre în vigoare la data publicării sale în Monitorul Oficial, crează temeiul legal care să permită începerea imediată a organizării Parchetului Național Anticorupție, astfel încât acesta să poată funcționa efectiv din luna septembrie 2002.

2. În întreg procesul de elaborare a Ordonanței de urgență partenerul spaniol a fost consultat permanent. Astfel, doamna Maria Despina Mihai, prim-adjunct al procurorului general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție l-a informat telefonic cu mai multe ocazii pe domnul consilier de pre-aderare David Martinez cu privire la iminenta adoptare a acestui act normativ.

De asemenea, domnului David Martinez i-a fost transmis prin fax și poștă electronică proiectul de Ordonanță de urgență după cum urmează:

- de la cabinetul doamnei Maria Despina Mihai, proiectul OUG, la data de 21 martie 2002 în limba română, iar la 22 martie 2002 în limba spaniolă;
- de la Direcția Elaborarea Actelor Normative, Studii și Documentare, proiectul OUG, la data de 21 martie 2002 și la data de 1 aprilie 2002, în forma rezultată în urma ședinței Guvernului;
- de la Direcția Programe și Prognoze, prin fax, la data de 2 aprilie 2002.

Subliniem faptul că nu a fost primit nici un comentariu de la partenerii spanioli pe marginea formelor proiectului transmise succesiv la datele menționate, cu toate că erau avertizați asupra urgenței și importanței problemei. Mai mult, dl. Martinez a fost plecat o săptămână în SUA, unde nu a putut fi contactat.

3. La elaborarea proiectului de Ordonanță de urgență s-a ținut seama de multe dintre sugestiile partenerilor spanioli, incluse în materialul „Propunere pentru crearea în România a unui Parchet Național Anticorupție” redactat în martie 2002.

Însăși constituirea unui parchet specializat în combaterea faptelor de corupție, ca instituție nouă, a pornit de la experiența spaniolă în materie, împărtășită în cadrul Convenției de înfrățire instituțională.

Astfel, la propunerea partenerilor spanioli:

- Parchetul Național Anticorupție se organizează ca structură autonomă, cu personalitate juridică, în cadrul Ministerului Public;
- Parchetul Național Anticorupție este independent în raport cu instanțele judecătorești și cu parchetele de pe lângă acestea, precum și în relațiile cu celelalte autorități publice, exercitându-și atribuțiile numai în temeiul legii și pentru asigurarea respectării acesteia;
- Parchetul Național Anticorupție este coordonat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție;
- Parchetul Național Anticorupție are competență pe întreg teritoriul României;
- la nivelul parchetelor de pe lângă curțile de apel se înființează servicii ale Parchetului Național Anticorupție;
- în cadrul Parchetului Național Anticorupție funcționează ofițeri de poliție, constituind poliția judiciară a Parchetului Național Anticorupție;

- în cadrul Parchetului Național Anticorupție sunt numiți specialiști cu înaltă calificare în domeniul economic, financiar, bancar, vamal, informatic, precum și în alte domenii, pentru clarificarea unor aspecte tehnice în activitatea de urmărire penală.

4. În discuția telefonică purtate cu doamna Maria Despina Mihai, domnul Martinez a formulat unele obiecții, după cum urmează:

- *Parchetul Național Anticorupție nu dispune de autonomie sau de independență.*

După cum s-a arătat mai sus, potrivit art.1 alin.(3) și art.2, Parchetul Național Anticorupție este o structură autonomă în cadrul Ministerului Public și independentă în raport cu toate celelalte autorități publice.

- *Modul de numire este necorespunzător, întrucât implică decizia ministrului justiției.*

Potrivit art.8 alin.(1), procurorul general al Parchetului Național Anticorupție este numit și eliberat din funcție de Președintele României, la propunerea ministrului Justiției, pe o perioadă de 6 ani cu posibilitatea reînnoirii o singură dată a mandatului.

După cum se observă, nu se face referire la decizia ministrului Justiției, ci la propunerea acestuia.

Totodată, acest mod de numire respectă dispozițiile Constituției și ale Legii nr.92/1992 pentru organizarea judecătorească și este corelat cu modul de numire al procurorului general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție.

- *Pentru numirea procurorului general al Parchetului Național Anticorupție se propunea o vechime minimă de 15 ani.*

Precizăm că potrivit art.9 alin.(2) condițiile minime de vechime pe care trebuie să le îndeplinească procurorul general al Parchetului Național Anticorupție este de 10 ani, condiție prevăzută și pentru procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție.

În mod impropriu sub aspect juridic se propune o „detașare permanentă” a ofițerilor de poliție judiciară și a experților.

Menționăm că potrivit Ordonanței de urgență atât ofițerii de poliție judiciară, cât și experții sunt numiți în cadrul Parchetului Național Anticorupție, nu delegați și detașați, ceea ce le asigură stabilitatea necesară, solicitată chiar de partenerul spaniol.

- Domnul David Martinez a propus introducerea unor norme de incriminare în Ordonanța de urgență.

Arătăm că Ordonanța de urgență privind Parchetul Național Anticorupție cuprinde norme de organizare judecătorească și de procedură, și nu norme de incriminare, deoarece însuși obiectul de reglementare al actului normativ în constituie înființarea, organizarea și funcționarea Parchetului Național Anticorupție.

De asemenea, prin Ordonanța de urgență nu este abrogată Legea nr.78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, care prevede infracțiunile de corupție, cele asimilate infracțiunilor de corupție și cele în legătură directă cu infracțiunile de corupție. Tocmai aceste infracțiuni sunt date în competența Parchetului Național Anticorupție.

- Domnul David Martinez a propus reglementarea protecției martorilor și a investigatorilor sub acoperire în proiectul de Ordonanță de urgență.

În art.17 este reglementată folosirea investigatorilor sub acoperire. Aceste dispoziții se vor completa cu cele din proiectul Legii pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală și a unor legi speciale.

În ceea ce privește protecția martorilor, după cum domnul David Martinez a fost informat, Ministerul Justiției și Ministerul de Interne au elaborat un proiect de lege având acest obiect de reglementare, care se află în prezent în etapa de avizare.

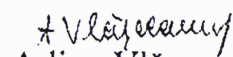
De principiu, reglementarea spaniolă nu poate fi copiată *tale quale* și aplicată în România. Una dintre regulile de bază ale transpunerii acquis-ului comunitar, este adaptarea lui la sistemul de drept ale fiecărui stat candidat, cu respectarea normelor și principiilor fundamentale prevăzute de legislația comunitară.

Cu atât mai mult, în acest caz nu este vorba de acquis comunitar, ci de experiența Spaniei, ca stat membru. Nu există nici o prevedere legală sau convențională (inclusiv în Convenția de înfrățire instituțională) care să oblige România să copieze un model, ci doar să-l aplice cu modificările/adaptările necesare.

Totodată, există prevederi în legea spaniolă care nu sunt în acord cu prevederile constituționale și cu cele privind organizarea judecătorească din România.

Unele prevederi, precum cea referitoare la competența procurorului general spaniol de a hotărî ce cauze să instrumenteze Parchetul Național Anticorupție, ar fi fost inadecvate în contextul actual și ar fi lăsat loc la interpretări negative din partea opiniei publice.

Simona-Maya Teodoroiu
Director DPP

Adina Vlășceanu
Director DEANDS

4.04.2002